

immunitatem personæ singularis, 22. q. 80. ad 1. & q. 108. 2. ad 1.

2 Deus punit malos per bonos & malos angelos, bonos autem per malos tantum, 22. q. 164. 1. ad 4.

1 Purgatio duplex, scilicet per gratiam à culpa, & per lumen doctrinæ à nescientia, 3. q. 27. 3. ad 3.

2 Figura & ratio literalis omnis immunditiae, & purgationis in lege veteri, 12. q. 102. 5. ad 4. & ad 5. & 6. & ad 7. & 6. ad 1. & q. 103. 2. o.

1 Pusillanimitas potest tripliciter considerari, scilicet secundum se, ex causa ejus, scilicet ignorantia, timore, pigritia, & ira, & effectibus ejus, scilicet subtrahendo se; primo modo opponitur directe magnanimitati; secundo sollicitudini; tertio similiter, 22. q. 133. 2. o.

2 Pusillanimitas secundum defectum opponitur humilitati, in quantum applicat animum ad vilius quam decet, sed directius opponitur magnanimitati, quia fugit magna, 22. q. 162. 1. ad 3.

3 Pusillanimitas est contraria magnanimitati secundum defectum, præsumptio autem secundum excessum. Ideo utraque est peccatum, 22. q. 130. princ. & q. 133. o. & q. 162. 1. ad 3.

4 Est peccatum mortale, & quandoque veniale, 22. q. 113. 1. ad 2.

5 Secundum speciem propriam est gravius peccatum præsumptione, quæ dicitur nequissima, ratione suæ causæ, scilicet superbiæ, 22. q. 133. 2. ad 4.

6 Oritur ex superbia, quia nimis innittitur sensui proprio, 22. q. 133. 1. ad 3.

7 Pusillanimitas est, qui recusat exequi operationem sibi proportionatam, 22. q. 133. 1. c.

Putrefactio cujuscumque corporis provenit ex infirmitate nature ejus, non potentis amplius corpus continere in unum, 3. q. 51. 3. c.

1 Pythones sunt arrepti, dicti à Pythone, idest à Apolline, auctore divinationis, 22. q. 95. 3. c.

1 Samuel (secundum Augustinum) vere apparuit pytonissæ, dispensatione Dei; vel diabolus in similitudine ejus, 1. q. 89. 8. ad 2. & 22. q. 95. 4. ad 2. & q. 174. 5. ad 4.

Q

1 Qualitas proprie importat modum, idest determinationem substantiæ, vel secundum quod potentia materiæ determinatur ad esse substantiale; & sic est differentia substantiæ: Vel ad esse accidentale; & sic est differentia accidentalis, & prædicamentum qualitatis, 12. q. 49. 2. c.

2 Qualitas animæ vel corporis duplex, scilicet naturalis & superveniens, 1. q. 83. 1. ad 5. & 12. q. 17. 7. ad 2. & q. 49. 2. c.

3 Distinctio & ordo specierum qualitatis, 12. q. 49. 2. c. & q. 50. 1. ad 3.

4 In prima specie qualitatis dicitur bene vel male, facile & difficile, quia est modus determinatus subiecti secundum naturam, quæ est finis generationis, 12. q. 49. 2. c. ad 1. & 3. ad 3. & q. 50. 1. ad 3. & 2. ad 2.

5 In secunda & tertia specie qualitatis dicitur facile vel difficile fieri, cito transiens vel diuturnum, non autem bene vel male; quia motus & passionis non habent rationem finis, 12. q. 49. 2. c.

6 Secunda & tertia species qualitatis dicuntur modum & determinationem subiecti secundum actiones & passionis naturales, vel sensuales, 12. q. 49. 2. c. & q. 102. ad 3.

7 In tertia specie qualitatis est tantum passio & passibilis qualitas, 3. q. 63. 2. ad 2.

8 Quarta species qualitatis est modus vel determinatio subiecti secundum quantitatem, quæ secundum sui rationem est sine motu, & sine ratione boni, vel mali. Ideo in ea non est bene vel male, cito vel tarde transiens, 12. q. 49. 2. c.

1 Quantitas est prima post substantiam, 12. q. 52. 1. c. & 3. q. 77. 2. c.

2 Error antiquorum, scilicet quod quantitas est substantia, 3. q. 77. 2. c.

3 Quantitas & qualitas sunt prima accidentia consequentia substantiam, 3. quest. 77. 2. c.

4 Quantitas consequitur substantiam ex parte materiæ, & qualitas ex parte formæ, 3. q. 90. 2. c.

5 Quantitas debita alicui speciei non est determinata secundum aliquod indivisibile, sed habet aliquam latitudinem, 3. quest. 33. 2. ad 2.

6 Quantitas duplex, scilicet molis & virtutis, quæ ex genere suo non est quantitas, sed qualitas, vel forma substantialis, 1. q. 42. 1. ad 1.

7 Quantitas virtutis duplex, scilicet secundum numerum objectorum, & secundum intentionem actus super idem objectum. Prima est sicut continua; secunda vero sicut discreta, 22. q. 24. 4. ad 1.

8 Quantitas triplex, scilicet perfectionis, virtutis, & molis; prima convenit per se omni formæ, non autem secunda & tertia, sed per accidens, 1. q. 42. 1. ad 1.

9 Quantitas virtualis attenditur primo quidem in radice, idest in ipsa perfectione forme vel naturæ; secundo attenditur in effectibus formæ, idest secundum esse, & secundum operationem, 1. q. 42. 1. ad 1. & ad 2.

10 Quantitas corporalis habet aliquid in-

quan-

quantum quantitas, scilicet distinguibilitatem secundum situm, vel secundum numerum, & aliquid in quantum forma actu, scilicet distinguibilitatem secundum subiectum tantum, 22. q. 24. 5. ad 1.

11 Cuiuslibet quantitatis mathematicæ finis potest fieri additio, non autem quantitati naturali, 3. q. 7. 12. ad 1.

12 * Quantitas dimensiva non est in Deo, sed tantum quantitas virtualis, 1. q. 28. 4. c. & q. 42. 1. ad 1.

Quarta dies creationis, 1. q. 70. 2. c.

1 Quid, duplex, scilicet quid nominis, & quid rei, 1. q. 2. 2. ad 2.

2 Quid, quærit de natura, & aliquando de supposito, 1. q. 29. 4. ad 2. & q. 31. 2. ad 4.

1 De ratione quietis est, quod mobile similiter se habeat nunc & prius, 1. q. 53. 2. 3. c.

2 Quies est prior motu via intentionis, & posterior via executionis, quia est finis ejus, 12. q. 25. 1. c.

3 Dicitur dupliciter, scilicet cessatio operis, & complementum desiderii, 1. q. 73. 2. 3. c.

1 Quiescere in toto tempore aliquo, est & esse in eo in quolibet instanti illius temporis, etiam in ultimo, 1. q. 53. 3. c.

2 Spiritus Sanctus manet, seu quiescit in Filio tripliciter, scilicet secundum vim spiritalis, secundum humanitatem, secundum amorem, 1. q. 56. 2. ad 4.

1 Qui est, est proprium nomen Dei, & primum, 1. q. 13. 11. c.

2 Hoc nomen, qui est, magis proprium nomen Dei est, quam Deus, ex parte ejus à quo nomen imponitur, & quantum ad modum significandi; sed quod id ad quod nomen imponitur est è converso, 1. q. 13. 11. c. ad 1.

3 Qui est, appropriatur Filio Dei ratione tantum adjuncti, scilicet ratione liberationis præfigurata. Et est personale secundum relationem determinatam; & essentiale vero secundum relationem indeterminatam, 1. q. 39. 8. fin.

Quinta dies creationis, 1. q. 70. 1. c. & q. 71. o.

1 Quo est, & quod est in solo Deo non differunt, 12. q. 29. 4. ad 1. & 3. q. 3. 2. ad 3. & 3. q. 17. 1. c.

R

R Acha est interjectio iracentis, 22. q. 185. 5. ad 3.

Aliaque dicuntur ad similitudinem radicis arboris, quæ ex terra gignit alimentum, vel quæ alimentum præstat toti arbori, 12. q. 84. 1. c.

Rancor est indignatio contra omnes, & ma-

xime prælatos detinens hominem invitum in spiritualibus bonis, quæ ipsum contristant, & etiam contra omnes ad spiritualia bona inducentes, 22. q. 35. 4. ad 2.

Rapacitas continetur sub violentia, cum sit species ejus, quæ violentia est filia avaritiæ, 22. q. 118. 8. c. ad 3.

1 Rapina per se est peccatum, quia est auferre per vim rem alienam injuste, 22. q. 66. 8. c.

1 Raptus ut est species luxuriæ, est quando puella de domino patris violenter abducitur, ut corrupta matrimonio habeatur; si ve ei, si ve parentibus matrimonio habeatur, 22. q. 154. 2. c. & 7. o.

2 Raptus quandoque est cum stupro, & quandoque sine eo; ut in rapu viduæ vel nuptæ, vel corruptæ. Et quandoque stuprum est sine rapu, si defloretur virgo sine vi, 22. q. 154. 7. o.

3 Raptus plerumque concurrit cum stupro, ideo quandoque ponitur unum pro alio, 22. q. 154. 7. ad 1.

4 Rapra potest duci in matrimonium, si ipsa vel parentes consentiant, 22. q. 154. 7. ad 3.

5 Raptus monialium gravis secundum leges punitur; scilicet capitali poena, 22. q. 154. 10. ad 2.

1 Raptus mentis, proprie est elevatio mentis ad supernaturalia à Deo, cum abstractione à sensibus, 22. q. 175. 1. o.

2 Extalis dicit simpliciter excessum mentis, sed raptus addit violentiam, 12. q. 175. 2. ad 1.

3 Raptus ratione causæ potest pertinere ad vim appetitivam, non autem ratione termini; sed tantum ad vim cognitivam, 22. q. 175. 2. o.

4 Homo fit extra se secundum appetitum, dupliciter, scilicet elevando se per intellectum ad divina, prætermittens sensibilibus, sicut Paulus; vel è converso, scilicet infra se, se ipsum præcipitando; sicut ille qui porcos pavit, sub semetipso cecidit. Et neutro modo est proprie raptus. Sed minus primo modo, quia est sine violentia; licet uterque excessus possit esse causa raptus in vi cognitiva, 12. q. 28. 3. c. & 22. q. 175. 2. ad 2.

5 Raptus mentis ad divina triplex, scilicet per similitudines imaginarias, per effectus intelligibiles, & per essentiam Dei. Primus convenit Petro, & Joanni Evangelistæ, Secundus Adæ & David. Tertius vero Paulo & Moysi, 22. q. 175. 3. ad 1.

6 Paulus nescivit, an ejus anima in rapu fuerit separata à corpore, licet probabilius sit quod non fuerit separata, 22. q. 175. 5. ad 4. item 6. c.

7 Paulus in rapu fuit beatus secundum ac-

tum,

rus, Vel dicitur ab iterata electione Dei negligenter amissi. Vel dicitur à religando, 22. q. 81. 1. c.

3 Est virtus reddens debitum honorem Deo, 12. q. 60. 3. c. & 22. q. 80. c. & q. 81. 2. o. & 5. c. & q. 82. 2. c. & q. 83. 3. c. & q. 84. 1. c. & q. 89. 4. ad 1. & q. 97. 3. c. & q. 98. 2. c. & q. 102. 1. c. & q. 103. 3. c. & q. 122. 3. 4. c. & q. 186. 1. c.

4 Est alia virtus à pietate, 22. q. 101. 3. ad 2. & 102. 1. ad 1.

5 Est una virtus, quia exhibet reverentiam Deo sub una ratione; sc. ut Deus est primum principium creationis & gubernationis rerum, 22. q. 81. 3. o. & 4. ad 1. & ad 2.

6 Ceteris virtutibus imperat, 22. q. 81. 1. ad 1. & 4. ad 1. & 8. ad 1. & q. 88. 5. c. & q. 186. 1. c. ad 2.

7 Praefertur aliis virtutibus moralibus, 22. q. 81. 6. o. & q. 88. 6. c. & q. 183. 2. c.

8 Sicut religio est quedam protestatio fidei, spei & charitatis, quibus homo primordially ordinatur in Deum, sic pietas est quedam protestatio charitatis ad parentes & patriam, 22. q. 101. 3. ad 1.

9 Sicut religio per excellentiam dicitur pietas, sic patria dicitur dulcia; inquantum Deus est excellenter pater & dominus, 22. q. 103. 3. ad 1. & q. 106. 1. ad 1.

10 Omnia illa per quae Deo reverentia exhibetur, pertinent ad religionem, 22. q. 83. 3. c.

11 Religiosi non subjiciunt se homini propter hominem, sed propter Deum, 22. q. 81. 1. ad 5.

12 In religione considerantur duo, sc. cultus Dei, & Deus. Primum est materia & objectum ejus, secundum vero est finis ejus, 22. q. 81. 5. o.

13 Religio est in voluntate. Ideo ordinat actus aliarum potentiarum ad Dei reverentiam, 22. q. 83. 3. ad 1. & q. 88. 5. c.

14 Omnes actus ejus pertinent ad cultum Dei vel servitutem ejus. Primum respicit excellentiam Dei, secundum vero subjectionem hominis, 22. q. 81. 3. ad 2.

15 Religio habet duplices actus, sc. elicitos, ut sacrificare, adorare & hujusmodi; & imperatos, sc. actus aliarum virtutum, 22. q. 81. 1. ad 1. & q. 85. 3. o. & q. 186. 1. ad 2. & q. 188. 2. c.

16 Habet duplices actus, sc. interiores, ut principales & per se; & exteriores, ut secundarios, & propter interiores, 22. q. 81. 7. o. & q. 82. princeps & quæstio 84. 2. o. & quæstio 85. 2. c.

17 Religio nominat statum perfectionis, 22. q. 186. 1. o.

18 Status religionis ordinatur ad perfectionem charitatis, sicut ad finem, 22. q. 186. 7. c.

ad 1. & 2. c. & q. 187. 2. c. & q. 188. 2. 7. c.

19 Religio est status penitentiae, exercitium & schola perfectionis, 22. q. 186. 1. ad 4. & 2. c. & 3. c. ad 5. & 5. c. & q. 187. 6. c. & q. 188. 1. c. & q. 189. 1. c. ad 3.

20 Status religionis est spiritualis militia proficientibus, & exercitium tyrocinii incipientibus. Nam ordines sacri præxigunt sanctitatem; sed status religionis est exercitium quoddam ad sanctitatem assequendam. Unde pondus ordinum imponendum est parietibus jam per sanctitatem desiccatis; sed pondus religionis desiccatur parietes, id est homines ab humore vitiatorum, 22. q. 189. 1. ad 3.

21 Praefertur elemosynis, & virginitati secularium, quia viventes in monasteriis ad hoc quod inhærent Deo; postponunt propriam voluntatem, & omnia quae possunt habere. Sed virgines ad hoc postponunt veneres voluptates. Et ideo virginitas non simpliciter est maxima virtutum, 12. q. 98. 5. ad 2. & ad 3. & 22. quæstio 152. 5. c. & quæstio 186. 8. c.

22 Status religionis potest considerari tripliciter, scilicet ut exercitium tendendi ad perfectionem charitatis, ut quietans, & ut holocaustum, 22. q. 186. 7. ad 5.

23 Difficilius servantur præcepta Dei in saeculo, quam in religione, 22. q. 189. 1. ad 5.

24 Omnis religio sumpsit originem à discipulis Christi, 22. q. 188. 7. c. fine.

25 Voluntaria paupertas requiritur ut primum fundamentum ad perfectionem religionis, 22. q. 186. 3. c. & 4. c. ad 1.

26 Habere aliquid proprium, repugnat perfectioni religionis, non autem habere aliquid in communi; sed aliquid impedit, si superabundet, 22. q. 188. 7. o.

27 Ad perfectionem religionis requiritur perpetua continentia, 22. q. 88. 11. c. fine, & q. 184. 4. o.

28 Obedientia requiritur ad perfectionem religionis; quia cum religio sit disciplina & exercitium tendendi ad perfectionem, necessaria est directio alicujus quasi magistri, quem omnino sequatur proficiens; quod fit per obedientiam ad majores, 22. q. 186. 5. o.

29 Votum triplex requiritur ad perfectionem religionis, sc. votum paupertatis, continentiae, & obedientiae, 12. q. 108. 4. o. & 22. q. 186. 6. o.

30 Perfectio religionis integratur ex praedictis tribus votis, 22. q. 186. 7. o. & q. 188. 1. ad 2. & 2. ad 2.

31 Votum obedientiae est præcipuum inter tria vota religionis, 22. q. 186. 8. o. & q. 188. 7. ad 1.

32 Interiores actus virtutum non cadunt sub vota.

voto religionis, sed religio ad eos ordinatur, ut ad finem, 22. q. 186. 7. ad 1.

33 Ad religionem requiritur subtractio impedimenti hominem, ne totaliter feratur ad servitium Dei, 22. q. 186. 4. c.

34 Omnes observantiae religionum ordinantur ad tria principalia vota, ad quae etiam pertinet habitus, ut signum obligationis. Ideo simul datur, vel benedicitur cum professione, 22. q. 186. 7. ad 2. & q. 188. 1. ad 3.

35 Per ingressum religionis homo totaliter se mancipat Dei obsequiis, 22. quæstio 189. 3. c. ad 3.

36 In ingressu religionis recipitur tanta gratia, quanta recipitur in baptismo, & remittitur omnis poena. Sed hoc non est quia talis est satisfactio absolvatur, sed quia eo ipso quod suam voluntatem etiam in servitutem redigit propter Deum, plenarie jam pro omni peccato satisfecit, quem charitorem habet omnibus rebus mundi, de quibus tantum potest dare, quod elemosynis omnia peccata sua redimet, etiam quantum ad poenam, 22. q. 189. 3. ad 3.

37 Consilium vel magna deliberatio non requiritur ad ingressum religionis secundum se, nec quoad vires; sed quoad impedimenta, vel modos religionis per doctrinam majorum ab illis qui sperantur prodesse, ut de ingressu religionis frequenter contingit, ex ignito sermone prædicationis, vel ex virtuosa operatione, & excellenti vita doctoris, 22. q. 189. 10. o.

38 Habens votum, vel juramentum minoris religionis, licite inducitur ad majorem, non autem è converso, nisi dispensetur, 22. q. 189. 9. ad 3.

39 Non licet inducere aliquem ad religionem, per falsam doctrinam, 22. q. 189. 9. c.

40 Inducens alios ad religionem, non peccat si fiat sine violentia, simonia, & mendacio, sed magnum præmium meretur, 22. q. 189. 9. c.

41 Licet dare vel accipere aliquid pro victu in monasterio, si non sit sufficiens, non autem pro ingressu religionis, quia simonia est, 22. q. 100. 3. ad 4.

42 Licet nutrire pauperes ad religionem, vel allicere munusculis, licet non sit licitum ex pacto aliquid dare vel recipere pro ingressu monasterii, 22. quæstio 189. 9. c. & quæstio 100. 3. ad 4.

43 Presbyteri, curati, archidiaconi, possunt sine licentia ingredi religionem, 22. q. 184. 6. 8. c. ad 4. & q. 189. 7. o.

44 Non licet parentibus ingredi religionem, nisi proviso, quod filii educati possint, 22. q. 189. 6. c.

45 Non licet filiis ingredi religionem, si parentes sine eis commode vivere non possunt, 22. q. 186. 6. o. & q. 101. 4. ad 3. & ad 4. S. Th. Op. Tom. VII.

46 Servus non potest recipi in religione, invito domino ejus, 22. q. 88. 8. ad 2. & ad 4. & quæstio 189. 5. c. & 6. ad 3.

47 Obligatus debiti, prius debet solvere quantum potest, & tunc potest ingredi religionem, licet non possit omnia solvere, 22. q. 189. 6. ad 3.

48 Puer ante pubertatem potest recipi in religione, de consensu parentum, sed post, etiam eis invitis, 22. q. 88. 8. ad 2. & 9. o. & q. 189. 5. o.

49 Non excedit in præceptis Dei, debent recipi ad religionem, 22. quæstio 189. 1. c.

50 Facilius convertuntur ad religionem peccatores, quam præsumptores de sua innocentia, 22. q. 189. 1. ad 1.

51 Recipi simoniace scienter post concilium generale repelluntur à suo monasterio, sine spe restitutionis, & ad perpetuam poenitentiam in arctiori regula debent poni, vel in alio loco ejusdem ordinis, si arctior ordo non invenitur. Si vero ante, debent poni in alio ejusdem. Vel si non potest, sunt in eodem, ne vagentur, sed in loco inferiori. Si autem ignoranter, postquam renuñciaverunt, possunt de novo recipi, mutatis locis, 22. q. 100. 6. ad 5.

52 Obligare se voto, ad ingressum religionis, est laudabile secundum se, 22. q. 88. 9. c. & q. 89. 2. c.

53 Vovens ingredi religionem, tenetur intrare quam citius potest, nisi posuerit terminum, 22. q. 88. 3. ad 2. & q. 189. 3. o.

54 Non tenetur ibi perpetuo manere, nisi hoc intenderit, 22. q. 189. 4. o.

55 Eadem ratio est de monachis, & de aliis religiosis, quoad communia omnia religioni, non autem quoad propria monachorum, 22. q. 188. 2. ad 2.

56 Religiosi non tenentur habere perfectam charitatem, sed ad hoc tendere, & ad hoc operam dare, 22. q. 186. 2. c. ad 1. & 9. c.

57 Nec ad ea quae consequuntur perfectionem charitatis, sed ad hæc tendere, non contentum, 22. q. 186. 2. c.

58 Nec ad omnia exercitia, per quae venitur ad perfectionem, sed tantum ad taxata secundum regulam suam, 22. q. 186. 2. c.

59 Nec ad omnia consilia de particularibus melioribus, sed ad essentialia religioni, 22. q. 186. 2. ad 3.

60 Nec ad alia quam sæculares, nisi quae ad eorum vota pertinent, 22. q. 110. 4. ad 5. & q. 187. 3. o.

61 Nec ad opera manualia, plusquam sæculares, nisi ad quae tenentur ex status ordinis sui, 22. q. 187. 3. o.

62 Religiosus factus episcopus, non absolvitur à tribus votis religionis, quia nihil debet

17. 1. c. 19. 7. c. Item q. 23. 3. c. 6. c. q. 37. 1. ad 1. q. 45. 2. c. q. 134. 2. ad 1.

2 Aliquid continetur in regula dupliciter, sc. ut finis, id est adus virtutum, & ut exercitium exterioris, id est, tria vota, sc. obedientie, paupertatis, & continentie, ad que omnia alia ordinantur, 2. q. 186. 9. c.

Religio monachorum & canonicorum regulatiōem ordinatur ad opera vitæ contemplatiuæ, inter que præcipua sunt ea que aguntur in diuinis mysteriis, ad que ordinatur directe ordo canonicorum regulatiūm, quibus per se competit quod sint clerici religionis. Sed ad religionem monachorum non per se competit, ut sint clerici religiosi, ut habetur in decretis. Et ideo quamvis ordo monachorum sit æquioris obsequiæ, si monachi essent laici, liceret transire ab ordine monachorum ad ordinem canonicorum regulatiūm, non autem e converso, ut habetur in decretis, ubi dicitur; Mandamus & universaliter interdicimus ne quis canonicus regularis professus, nisi (quod absit) publice lapsus fuerit, monachus efficiatur. Sed si monachi sint clerici, sacris mysteriis obsequentes, habent id quod est canonicorum regulatiūm, cum majori æstimatione. Et ideo transire licitum est de ordine canonicorum regulatiūm ad ordinem monachorum, petita tamen superioris licentia, ut dicitur in decretis, 2. 2. q. 189. 8. ad 2.

1 Relatio secundum esse eius est aliquid, non autem secundum rationem eius, sed est ad aliquid. Alia vero prædicamenta sunt aliquid utroque modo, 1. q. 28. 1. 2. c.

2 Relatio realis est eorum que ad invicem habent ordinem & inclinationem, 1. q. 28. 1. 2. c.

3 Relatio secundum rationem eius nihil ponit in subiecto, 1. q. 28. 1. 2. c.

4 Omnis relatio fundatur in qualitate vel quantitate, vel actione vel passione, 1. q. 28. 4. c.

5 Relatio que est accidens, præsupponit distinctionem suppositorum, non autem relationi subsistens, sc. divina, sed eam fert secum, 1. q. 40. 2. ad 2.

6 Relatio duplex, sc. realis, & rationis, 1. q. 78. 1. c.

7 Relationes differentes specie non possunt terminare eandem relationem in specie, contra præpositivum, 1. q. 32. 2. c.

8 Aliquando ex parte unius extremi est tantum una relatio, & ex parte alterius sunt multe, 1. q. 35. 5. ad 3.

9 Relatio in patre differt specie à relatione in matre, 3. q. 35. 5. ad 3.

10 Unitas & pluralitas specifica relationum sumitur ex causa, numeralis autem ex subiecto,

nulla vero ex terminis, 3. q. 1. quest. 135. 5. c.

11 Idem ad seipsum non refertur aliqua relatione reali, 1. q. 42. 1. ad 4. q. 45. 3. ad 2.

12 Relatio realis requirit distinctionem suppositorum, non autem relationi rationis, 1. q. 13. 7. c. q. 42. 1. ad 4.

13 Relatio identitatis numeralis, est relatio rationis tantum, generica vero & specifica est relatio realis, 1. q. 13. 7. c. q. 28. 1. ad 2. q. 4. ad 1. q. 42. 1. ad 4.

14 Alia ratione refertur dominus ad servum, & servus ad dominum, 1. q. 13. 8. ad 1. q. 22. q. 81. 1. ad 3. q. 30. 20. 1. ad 2. q. 2. c.

15 Relatio est ens reale, licet non omnis, 1. q. 13. 7. c. q. 28. 1. c.

16 Relatio realis requirit duo extrema realia, 1. q. 13. 7. c. q. 28. 1. ad 2. q. 4. ad 1.

17 Necessè est, quod procedens & id à quo procedit, quando sunt ejusdem nature, sint in eodem ordine, & habeant relationes reales, 1. q. 28. 1. c.

18 In iis tantum, in quibus est eadem ratio ordinis ex utroque termino, est mutua relatio realis, ut in omni relatione consequente quantitate, 1. q. 13. 7. c. q. 28. 1. c.

19 Quando unum relativorum dependet ex altero, & non e converso, relatio est realis tantum in dependente, 1. q. 28. 1. c.

20 Relationes consequentes actionem & passionem sunt reales in utroque termino, ut motivum & mobile, pater & filius, 1. q. 13. 7. c.

21 Relationes consequentes tantum operationem intellectus in rebus sunt relationes rationis tantum; sed que sunt inter verbum & intellectum, sunt relationes reales, 1. q. 13. 7. c. q. 28. 2. ad 4. q. 4. ad 1.

22 Relatio scientiæ ad scibile est realis, e converso autem est rationis tantum, 1. q. 6. 2. ad 1. q. 13. 7. c. q. 35. 5. ad 3.

23 In quibus differt intellectus, & intellectum, volens & volitum, potest esse relatio realis scientiæ ad scibile, voluntatis ad rem volitam, non autem in Deo, 1. q. 28. 4. ad 1.

24 In relatione sunt aliqua secundum rationem tantum, non autem in aliquo alio genere, 1. q. 28. 1. c.

25 Omnis respectus ad non ens est relatio rationis tantum, 1. q. 13. 7. c.

26 Relatio rationis non est inherens, 1. q. 28. 1. c.

27 Relatio rationis contingit quadrupliciter, sc. vel quando relatio non habet aliquid in rei natura, supra quod fundetur. Et inde est,

est, quod quandoque contingit, quod relatio est realiter in uno, & non in alio, quia in uno habet modum quemdam supra quem fundatur, quem non habet in alio; sicut est in omnibus illis relationibus, quibus Deus ad creaturam refertur, que quidem realiter sunt in creatura, & non in Deo. Vel quando relatio non habet aliquam realem diversitatem inter extrema, sicut relatio identitatis. Et ideo hæc nihil ponit secundum rem, sed solum secundum rationem, ut cum dicitur, idem eidem. Vel quando designatur relatio aliqua entis ad non ens, ut cum dicitur, quod nos sumus priores iis qui futuri sunt. Vel quando ponitur relatio ipsius relationis. Ipsa enim relatio per seipsum refertur, & non per aliam relationem. Et hoc ultimos duos modos ponit Avicenna; sed primi duo possunt extrahi etiam ex verbis Philoſophi, 1. q. 13. 7. c.

28 Ratio relationis dependet ex termino, sicut & motus, sed esse ejus dependet ex subiecto, 3. q. 2. 7. c.

29 Relatio inaneſcit aliquando ex motu utriusque termini, & aliquando ex motu alterius termini tantum, 3. q. 2. 7. c.

30 Relatio realiter potest alicui de novo advente, sine mutatione ejus, 1. q. 13. 7. c. q. 3. 16. 6. ad 2.

31 Omnis relatio incipiens ex tempore ex aliqua mutatione causatur, 3. q. 2. 8. c.

32 Actiones & passionem, in quantum implicant motum, sunt aliud à relationibus, que ex eis consequuntur, 1. q. 13. 7. c. ad 2.

33 Relationes non recipiunt magis & minus, 12. q. 82. 4. c.

34 Relatio eadem numero, est in omnibus simul trahentibus idem, 3. q. 35. 5. ad 3.

35 Aliquando ex parte unius extremi, est tantum una relatio, & ex parte alterius multe, 3. q. 35. 5. ad 3.

36 Nulla relatio refertur ad se, nec ad aliam per aliam relationem, sed per seipſam, 1. q. 42. 1. ad 4. q. 45. 3. ad 2.

37 In divinis sunt quedam relationes reales, 1. q. 28. 1. c.

38 In divinis sunt tantum quatuor relationes reales, sc. paternitas, filiatio, spiratio, & processio, 1. q. 28. 4. c. q. 30. 1. c. q. 2. c. ad 1.

39 Relatio in divinis non est totum universale, nec omnes simul sunt aliquid majus, quam una natura, 1. q. 42. 4. ad 3.

40 Relatio in divinis, potest tripliciter considerari, sc. ut relatio absolute, ut divina constituitur personas, tertio ut operatio. Primo modo sequitur operationem & processionem, secundum nostrum modum intelligendi. Secundo e converso. Tertio sunt simul, 1. q. 40. 4. c.

41 Oriri vel procedere, non convenit relationibus divinis, 1. q. 28. 3. ad 3.

42 Relatio & essentia in divinis, sunt idem realiter, & differunt ratione, 1. q. 28. 2. c. q. 29. 4. c. q. 39. 1. c. q. 40. 1. c. ad 1. q. 41. 5. ad 2. q. 42. 6. ad 3.

43 Relatio in divinis, ut comparatur ad essentiam, est similitudo relationi identitatis, non autem ut comparatur ad terminum, 1. q. 28. 1. ad 2.

44 Relationes sunt in essentia Dei, per identitatem tantum, sed in personis, ut in supposito, 1. q. 40. 1. ad 1.

45 Relationes in divinis, sunt realiter ipse personæ; & in personis, 1. q. 30. 2. ad 1. q. 32. 2. c. ad 2. q. 40. 1. c. q. 2. c. ad 1. q. 41. 6. c. q. 42. 3. ad 2.

46 Relationes in divinis, ut origines, sunt idem re, & differunt ratione, quia origines significantur per modum actus, ut generatio, relationes vero ut formæ, 1. q. 40. 2. c. q. 42. 1. ad 2.

47 Sed non sunt realiter in Deo, nec extra Deum, nec ipse Deus, 1. q. 13. 7. c. fin. q. ad 2. q. ad 4. q. 28. 1. ad 3. q. 4. c.

48 Nec sunt reales, sed rationis tantum, 1. q. 6. 2. ad 1. item q. 13. 7. c. q. 28. 1. c. ad 3. q. 32. 2. c. fin. q. 45. 3. ad 2. q. 3. q. 35. 5. c.

49 Relationes Dei ad creaturas, sunt etiam in Deo, secundum rationem & intellectum nostrum, & angelicum & divinum, 1. q. 13. 7. c. ad 2. q. ad 4.

50 Relationes Dei ad creaturas non multiplicentur in intellectu Dei, sicut in intellectu nostro, 1. q. 28. 4. ad 2.

51 Non derogat simplicitati divinæ, quod multe relationes Dei ad creaturas prædicentur de Deo, 1. q. 32. 2. c. fin.

52 Relativum duplex, sc. secundum esse, & secundum dici, 1. q. 13. 7. ad 1.

53 Diversitas relativorum triplex, sc. realium in utroque termino, vel in altero tantum, vel in neutro, 1. q. 13. 7. c.

54 Relativum in divinis dicitur quadrupliciter, sc. quod refertur secundum nomen suum, causans vel consequens relationem, implicans eam, & quod ponitur pro ea, 1. q. 13. 7. c. ad 1.

55 Relativa non sunt simul natura, nisi æqualiter mutuo referantur, 1. q. 13. 7. c. ad 6.

56 Non sunt simul natura, propter ordinem rerum, sed tantum per hoc, quod unum est de intellectu alterius, & e converso, 1. q. 13. 7. ad 6.

57 Religio importat ordinem ad Deum, ad quem ordinat hominem, 2. q. 81. 1. c. q. 94. 1. ad 1.

58 Dicitur à frequenti electione divini col-

tum, non autem secundum habitum; sed secundum habitum est converso. Ideo erat tunc viciator, 22. q. 24. 8. ad 1. q. 175. 3. ad 3. q. 5. ad 1. q. 6. ad 3. item q. 180. 5. c.

8 Paulus post raptum memor fuit eorum quae viderat in divina essentia per species relictas ex eo, 1. q. 12. 9. ad 2. q. 22. q. 175. 4. ad 3.

1 Ratio sumitur dupliciter, scilicet stricte, & proprie, secundum quod nomen rationis sumitur ab inquisitione, & discursu, vel secundum quod ratio dicitur quamdam obumbrationem intellectus naturalis: ut dicit Isaac, quod ratio oritur in umbra intelligentiae; & sic rationale est differentia animalis, & Deo non convenit, nec Angelis. Alio modo sumitur ratio communiter sive metaphorice, scilicet pro qualibet cognitione virtutis non impressae in materia; & sic rationale communiter convenit Deo & Angelis, & hominibus, 1. q. 29. 3. ad 4. q. 51. 1. ad 2. q. 62. 8. ad 2. q. 22. q. 49. 5. ad 3.

2 Ratio rei dicitur tripliciter, scilicet quae non habet fundamentum in re neque proximum, neque remotum, sicut ratio camerae, & alia ficticia; & ratio rei ratiocinantis, quae cognita sunt in cognoscente secundum modum cognoscentis; & ratio rei rationabilis, 1. q. 16. 3. ad 2. q. 22. q. 1. 2. c. princ. q. 6. ad 2.

3 Ratio dicitur dupliciter, scilicet per essentiam, & per participationem, 3. q. 18. 2. c. ad 1.

4 Ratio dupliciter inducitur ad aliquid probandum, scilicet vel sufficienter, sicut in scientia naturali inducitur ratio sufficiens ad probandum quod motus caeli semper sit uniformis velocitatis, vel quae non sufficienter probet aliquam radicem, sed quae radici iam positae ostendit congruere consequentes effectus; sicut in astrologia ponitur ratio eccentricorum & epicyclorum, 1. q. 32. 1. ad 2.

5 Ratio hominis est perfecta dupliciter, scilicet perfectione naturali, idest lumine rationis, & perfectione supernaturali, idest virtutibus theologicis; quarum prima perfectius habetur, sed secunda est maior, 12. q. 68. 2. c.

6 Ratio bene ordinatur per actus omnium virtutum dupliciter, scilicet vel per se per virtutes intellectuales, vel circa interiores passionem, seu exteriores operationes per virtutes morales, 12. q. 100. 2. c.

7 Aliquid praesent in rationibus casualibus dupliciter, scilicet ut finendum a Deo tantum, ut corpus hominis, vel a creatura, 1. q. 71. 1. ad 1. q. 91. 2. ad 4. q. 92. 4. ad 3.

8 Rationes feminales primo sunt in verbo Dei secundum rationes ideales; secundo in elementis mundi, ut in causis universalibus;

tertio in causis particularibus; quarto in feminibus, 1. q. 115. 2. c.

9 Semper remoto aliquo de ratione alicuius, removetur illud, 12. q. 67. 5. c. q. 22. q. 18. 1. c. q. 3. q. 86. 4. ad 1.

10 Virtutes naturales inquantum sunt originatae a rationibus idealibus, possunt dici rationes; non autem inquantum sunt in materia corporali, 1. q. 115. 2. ad 1.

11 Rationes ideales possunt dici causales; & non feminales, feminales autem possunt dici causales, 1. q. 115. 2. ad 4.

12 Rationes feminales sunt virtutes rerum activae, & passivae, 1. q. 115. 2. c.

13 Ratio & intellectus sunt realiter eadem potentia, 1. q. 79. 8. c. q. 83. 4. ad 2. q. 3. q. 49. 5. ad 3. q. 83. 10. ad 2. q. 22. q. 18. 3. ad 2.

14 Ratio & sensus differunt obiecto; sed ratio & intellectus differunt in solo modo cognoscendi. Ideo ratio pertingit ad perfectionem intellectus, non autem sensus ad perfectionem rationis, 1. q. 59. 1. ad 1. q. 79. 8. ad 3. q. 12. q. 5. 1. ad 1.

15 Certitudo rationis est ex intellectu, sed necessitas rationis est ex defectu intellectus, 22. q. 49. 5. ad 2.

16 Ratio practica est causativa & apprehensiva rerum, speculativa vero est tantum apprehensiva, 22. q. 83. 1. c.

17 Nihil sumitur constat secundum rationem speculativam, nisi per resolutionem ad prima principia indemonstrabilia; nec secundum rationem practicam, nisi per ordinationem ad ultimum finem, qui est bonum commune, 12. q. 90. 2. ad 3.

18 Ratio practica est circa operabilia singularia, & contingentia, non autem circa necessaria, sicut ratio speculativa, 12. q. 91. 3. ad 3.

19 Ratio superior & inferior sunt realiter eadem potentia, quae respectu aeternorum dicitur superior, sed respectu temporalium dicitur inferior, 1. q. 79. 9. c. q. 12. q. 74. 7. c.

20 Non differunt secundum diversa obiecta, sicut practicum, & speculativum, sed per diversam media, 1. q. 79. 9. c.

21 Ratio superior dupliciter inheret aeternis, scilicet, considerando ea secundum se, & ut regulas agendorum consulendum, ideo est speculativa & practica, 1. q. 79. 9. c. q. 12. q. 110. 4. ad 4.

22 In ratione sunt duo, scilicet actus, ut intelligere & ratiocinari, & aliquid constitutum per actum ejus triplex, scilicet primo distinctio; secundo enuntiatio; tertio syllogismus vel argumentatio, 12. q. 90. 5. ad 2.

23 Applicatio ad opus, est finis rationis practicae, 22. q. 47. 1. ad 3. q. 3. c.

24 Ratio est primum principium omnium

actuum humanorum, & omnia alia principia eorum obediunt rationi, sed diversimode, 12. q. 58. 2. c. q. 90. 2. c. q. 100. 1. c. q. 102. 1. ad 3.

25 Quilibet actus rationis se extendit ad quamlibet materiam moralem, 22. q. 54. 1. c.

26 Ratio habet vim movendi a voluntate, quia ex hoc quod aliquis vult finem, ratio imperat de his quae sunt ad finem, 12. q. 17. 1. c. q. 90. 1. ad 3.

27 Omnis inquisitio rationis procedit a simplici intuitu principiorum per intellectum, & terminatur ad ipsum per resolutionem, 1. q. 79. 8. c. q. 12. c. q. 12. q. 91. 2. ad 2. q. 100. 1. c. q. 22. q. 8. 1. ad 2. q. 154. 11. c.

28 Idem potest esse ratio diversorum excedens, ut divina essentia, non autem adequata, 1. q. 14. 6. ad 1. q. 14. q. 55. 3. ad 3.

29 Ratio est nobilior virtute morali acquisita, 12. q. 51. 2. ad 3. q. 63. 2. ad 3.

1 Rationale dicitur dupliciter; primo quidem sumitur stricte & proprie, secundum quod ratio dicitur quamdam obumbrationem intellectus naturalis, ex eo quod non statim veritatem agnoscit, sed inquirendo per discursum invenit, & ita rationale est differentia animalis quo modo nec Deo competit, nec angelis. Quandoque autem sumitur communiter pro qualibet cognitione virtutis non impressae in materia; & sic communiter convenit Deo, angelis, & hominibus. Illa enim substantia intellectualis dicitur proprie; cuius tota cognitio, secundum intellectum est; cognoscit enim subito quae sibi offeruntur sine discursu; anima vero cum discursu; & ideo non proprie intellectualis, sed rationalis dicitur, 1. q. 51. 1. ad 2. q. 22. q. 83. 10. ad 2.

2 Rationale convenit Deo & angelis supereminenter, 1. q. 29. 3. ad 5. q. 22. q. 83. 10. ad 2.

3 Dicitur dupliciter, scilicet per essentiam, & per participationem, 1. q. 18. 2. ad 2. q. 3. c. q. 4. 5. c. q. 12. q. 50. 4. c.

4 Rationale & sensibile, ut sunt differentiae, sumuntur ab anima rationali, & ab anima sensitiva, non autem a potentia rationis, & potentia sensus; licet per has noscantur, 1. q. 76. 3. ad 4. q. 77. 1. ad 7. q. 12. q. 110. 4. ad 4.

1 Reatus poenae, est effectus peccati per accidens tantum & dispositive, 12. q. 87. 11. c.

2 Non omnium peccatorum est idem reatus, 3. q. 88. 1. c.

3 Reatus manet post actum peccati, 12. q. 87. 6. c.

1 Rebellis & contumax, semper occidebatur in veteri lege, 12. q. 105. 2. ad 9.

1 Recipere, pati, & huiusmodi, dicuntur equivoco de intellectu, & de materia prima, 1. q. 50. 2. ad 2.

2 Non omne receptivum oportet esse nudatum ab omni natura determinata, sed tantum a natura recepti, 1. q. 75. 2. c.

1 Restitudo duplex, scilicet circa exteriora, & quae dicitur debitum ordinem ad finem, & ad legem Dei. Prima est iustitia, secunda vero est omnis virtutis, 12. q. 55. 4. ad 4.

1 Redemptio requirit duo, scilicet solutionem & pretium. Et utrumque immediate convenit soli Christo, sed principaliter toti trinitati, 3. q. 48. 5. c.

2 Christus est redemptor noster dupliciter, scilicet liberando a diabolo, & reconciliando nos Deo, 3. q. 48. 6. ad 3.

1 Redundantia fit in corpus ex his quae sunt in anima, nisi in Christo patiente, in quo illa naturalis habitudo, quae est animae ad corpus, subiebat voluntati divinitatis ipsius, ex qua factum est, quod beatitudo remaneret in anima, & non derivaret ad corpus; sed caro pateretur quae convenit naturae passibili, 12. q. 3. 3. c. ad 3. q. 4. 6. c. item q. 75. 4. ad 1. item ad 2. item 22. q. 175. 4. ad 1. item ad 2. item 3. q. 14. 1. ad 2. q. 15. 5. ad 3. item 6. c. item 9. ad 3. item q. 159. 3. ad 3. item q. 28. 2. ad 3. item q. 45. 2. c. ad 1. q. 46. 2. c. ad 2. q. 8. c. ad 2. item q. 49. 6. ad 3. item q. 54. 2. c. item q. 79. 1. ad 3.

1 Reduplicatus terminus sumitur quandoque pro supposito, sed magis proprie pro natura, quia sumitur in vi praedicti, 3. q. 16. 11. 12. c.

2 Quod convenit alicui cum reduplicacione, non semper convenit simpliciter sine ea, 3. q. 16. 10. ad 3.

1 Regere & gubernare est proprie rationis, 22. q. 47. 12. c.

1 Regnum Dei principaliter est in interioribus, consequenter in his, sine quibus illa non possunt esse, non autem in differentibus, 12. q. 108. 1. ad 1.

1 Regula actuum humanorum duplex, scilicet humana ratio, & lex aeterna, scilicet Deus. Sicut etiam est duplex regula voluntatis hominis, scilicet regula regulans, idest voluntas divina; & regula regulata, idest voluntas unius hominis respectu voluntatis alterius. Nam voluntas unius hominis, secundum se considerata, non est regula voluntatis alterius, sed inquantum voluntas proximi est haerere voluntati Dei, quod fit per consequens regula secundum primam regulam, 12. q. 19. 4. c. item 21. 1. c. q. 63. 3. 4. c. q. 71. 6. c. q. 74. 7. c. q. 90. 1. item 22. q. 63. 6. c. item q. 83. 3. ad 3.

debet habere proprium, sed est dispensator communium bonorum Ecclesie. Sed per accidens non tenetur obedire, si superiorem non habeat, sicut nec abbas, 22. q. 88. 11. ad 4. q. 185. 8. o.

63 * Professi religionem, mortui sunt mundo, & vivunt Deo. Unde non sunt revocandi ad vitam humanam occasione cuiuscumque eventus, 22. q. 88. 11. ad 1.

64 * Nec religiosus oportet exire claustrum, ad corrigendum delinquentes, 22. q. 33. 2. ad 4. fin.

65 Professus non debet exire religionem, ut parentibus subveniat, sed procuret eis sicut potest cum licentia, 22. q. 101. 4. ad 4. q. 189. 6. ad 1.

66 Transgressio regulæ, quoad tria vota principalia religionis, est peccatum mortale, non autem quoad alia, nisi propter præceptum vel contemptum. In quibus tamen aliis ut est silentium, solitudo, abstinentiæ, & vigiliæ graves, possunt prælati in religione ipsi secum dispensare, sicut & cum aliis, 22. q. 88. 11. ad 4. q. 185. 8. o. & q. 186. 9. o. & q. 188. 5. o.

67 Licet religiosus, ex commissione prædicare, & similia, 22. quæst. 187. 1. o. & q. 187. 2. ad 2.

68 * Religiosus competit principaliter intendere studium litterarum pertinentium ad doctrinam, quæ est secundum pietatem. Aliis autem doctrinis intendere, non pertinet ad religiosos, quorum tota vita divinis obsequiis mancipatur, nisi inquantum ordinantur ad sacram doctrinam, 22. q. 188. 5. ad 3.

69 Licet eis advocare pro monasterio, pro pauperibus, & viduis, non autem propter aliquod mundanum, 22. q. 71. 2. o. & q. 188. 3. ad 2.

70 Tractare negotia secularia, moderate cum licentia, ex charitate, non autem ex cupiditate, 22. q. 18. 3. ad 2. & q. 187. 2. o. & q. 188. 2. ad 2. & 189. 6. ad 1.

71 Vivere de elemosinis, quasi debitis eis dupliciter, scilicet ratione necessitatis triplicis, idest infirmitatis, egestatis, & consuetudinis; & ratione operis quadruplicis, scilicet prædicationis, altaris, studii, donationis omnium bonorum suorum monasterio, 22. quæst. 187. 4. o.

72 Mendicare pro humilitate, necessitate, vel utilitate, non autem ex cupiditate, sicut secularibus, 22. q. 187. 5. o.

73 Uti vilibus vestibus, ad contemptum sæculi, ad penitentiam, & humilitatem, 22. q. 169. 1. ad 2. & q. 187. 6. o.

74 Religiosus militibus licet bellum facere, auctoritate principis, non autem auctoritate propria, 22. q. 188. 3. ad 4. & q. 4. ad 2.

75 Religiosi dicuntur dupliciter, scilicet com-

muniter omnes qui per fidem colunt Deum, & specialiter, qui totam vitam suam dedicant cultui divino, 22. q. 81. 1. ad 5. & q. 188. 1. ad 1. & 2. ad 2.

76 Gradus religionis triplex, cuius competit triplex gradus paupertatis, scilicet quia primum, & summum gradum in religionibus tenent, quæ ordinantur ad docendum, & prædicandum, quæ propinquissimæ sunt perfectioni episcoporum. Secundum autem gradum tenent illæ, quæ ordinantur ad contemplationem. Tertius est earum quæ occupantur circa exteriores actiones, 22. q. 188. 6. c. & 7. o.

77 Religionum aliquæ ordinantur ad opera vitæ contemplativæ, aliquæ vero ad opera vitæ activæ, 22. q. 188. 2. o. & 3. 4. 5. c.

78 Sunt diversæ, principaliter secundum fines, secundario secundum exercitia, 22. q. 188. 1. o. 6. c.

79 Quædam religio convenientissime instituta est ad prædicationes, confessiones, & alia huiusmodi spiritualia, 22. q. 188. 4. o.

80 Et ad studium, quia illud illuminat, removet errores, prodest ad prædicandum, & huiusmodi, domat luxuriam, & avaritiam, & valet ad obedientiam, 22. q. 188. 5. o.

81 Et aliqua ad militandum, non quidem propter aliquod mundanum, sed ad defensionem divini cultus, & proximi, 22. q. 188. 3. o. & 4. ad 2. & ad 3.

82 Summum gradum in religionibus tenent quæ ordinantur ad docendum, & prædicandum, secundum vero quæ ad contemplandum, tertium autem quæ ad opus extrinsecum. Et in singulis præminent, quæ sunt ad altiore actum in eodem genere, vel ad plura, vel quæ habent statuta convenientiora ad suum finem consequendum, non autem quæ est arctior, 22. q. 188. 6. o. & q. 189. 8. ad 2.

83 Religio principaliter est melior, cujus finis est potior, idest ad majus, vel ad plura, secundario autem quæ melius proportionatur fini, 22. q. 188. 6. o. & q. 189. 8. c.

84 Tanto perfectior est secundum paupertatem, quanto habet eam magis proportionatam suo fini, 22. q. 188. 7. c. ad 1.

85 Religio ordinata ad actiones corporales esset imperfecta, si careret divinis in communi, non autem aliæ, 22. q. 188. 7. c. & q. 189. 8. ad 2.

86 Religio solitariorum est perfectior quam socialis, sed periculosissima est imperfecta, 22. q. 188. 8. c.

87 Transire de una religione in aliam non est laudabile secundum se, quia facilius proficitur in prima, & reliqui scandalizantur, nisi forte propter magnam utilitatem, vel necessitatem. Sed laudabiliter transitur tripliciter, scilicet zelo perfectioris religionis, vel quæ melius zelatur, licet sit minor, vel

prop-

propter infirmitatem. In primo debet peti licentia propter humilitatem. Sed negari non potest; tamen si non constet, requiritur iudicium superioris, sicut & in secundo, sed in tertio requiritur dispensatio, 22. quæst. 189. 8. o.

88 Nulla satisfactio æquipollens penitentię religiosorum, 22. q. 189. 3. ad 3.

89 Satus secularium periculosior esse dicitur quam religionis status, 22. quæst. 189. 1. ad 5. fin.

90 Cum quis non possit Deo oblationem præstare ex re aliena, non potest vir seipsum Deo offerre sine consensu uxoris, cujus suum corpus consummatione matrimonii esse dicitur, s. q. 61. 1. o.

91 Sicut post carnalem copulam solvitur matrimonium per mortem carnalem, ita ante copulam carnalem, quod solum est vinculum spirituale, matrimonium dirimi potest per ingressum in religionem, cum religio sit quedam mors spiritualis, s. q. 61. 2. c.

92 Potest mulier mortuo viro spiritualiter per ingressum religionis alteri nubere, sicut etiam idem licet, viro defuncto morte corporali, s. q. 61. 3. o.

93 Religiosi crucifixi cum Christo dicuntur, qui qualibet arctioris disciplinæ instituta subeunt, secundum Bedam, 3. quæst. 46. 11. c.

Reliquæ sanctorum, vel divina verba, licite potestant suscipienda ad collum, si portentur ex potentia Dei, & sanctorum, quorum sunt reliquie. Si autem circa hoc attendatur aliquid aliud vanum, puta quod vas in quo sunt, esset triangulare, aut aliquid aliud huiusmodi, quod non pertinet ad reverentiam Dei, & sanctorum, esset superstitiosum, & illicitum, 22. q. 96. 4. ad 3.

Remedium duplex contra malum, scilicet impediens futurum, & removens malum præsens, 12. q. 42. 6. ad 1.

Remissio est inquisitio ejus quod exiit a memoria, & prior ea est tantum in parte sensitiva, & tantum in homine, 1. q. 78. 4. c. fin. ad 5. & 12. q. 74. 3. ad 1.

Ex parte memorativæ non solum habet homo memoriam, sicut cætera animalia, in subita remembrance præteritorum, sed etiam habet remissivam, quasi syllogisticam inquitendo præteritorum memoriam, secundum individuales intentiones. Et illam eminentiam habet cogitativa, & memoria in homine, non per id quod est proprium sensitivæ partis, sed per aliquam aphantiam, & propinquitatem ad rationem universalem, secundum quandam resistentiam. Et ideo non sunt aliæ vires, sed eadem, perfectiores quam sint in aliis animalibus, 1. q. 78. 4. c. fin. ad 5.

Remissio in puniendo opponitur directæ

crudelitati, non autem savitiæ. Nec est vitium, nisi sit contra iustitiam, 22. q. 159. 2. ad 3.

Remunerantur bona facta sine gratia in præsentia, 22. q. 83. 16. o. & q. 178. 2. ad 1. & 3. q. 82. 6. c. & 7. ad 3.

Remunerator inquitentibus se Deus est, 22. quæst. 2. 5. c. & 3. quæst. 56. 2. ad 3.

Reniti votis inferiorum possunt superiores, 22. quæst. 88. 8. ad 4. & 3. quæst. 28. 4. o.

Reparari naturam humanam post lapsum fuit congruentissimum ex parte Dei; quia in hoc manifestatur misericordia, potentia, & sapientia ejus, & ex parte nature humane, & universi, 3. q. 1. 1. c.

* Reprobatio Dei est pars providentiæ, respectu eorum qui excederunt a beatitudine, sicut prædicatione, respectu eorum qui divinitus ordinantur, ad eam, 1. quæst. 23. 3. c.

2 Addit supra prescientiam voluntatem permitendi peccare, & inferendi penam æternæ damnationis, 1. q. 23. 3. c.

3 Reprobatio Dei, non subtrahit aliquid de potentia reprobati. Ideo dicit impossibilitatem conditionatam ad gratiam, non autem absolutam, 1. q. 23. 3. ad 3.

4 Deus reprobatur aliquos homines, 1. q. 23. 3. o. & 4. c.

1 Reptile est animal, cujus corpus non multum elevatur a terra per instrumenta motus, sed repti-vi costarum, ut serpens, vel vi annulorum ut annulosa, vel vi oris, ut quidam vermes, vel vi pinnularum ut pisces, 1. q. 72. 2. ad 2.

2 Reptilium quedam sunt aquatica, & quedam terrestria; ideo commemorantur in scriptura cum utroque elemento; 1. q. 71. 1. o. & q. 72. ad 1.

1 Repudiari conjuges non possunt, cum conjugii fides sit a lege nature constituti, ut perpetuo liberi educerent heredesque instituantur, s. q. 67. 12. o.

2 Sive inseparabilis matrimonii inter prima præcepta legis nature, sive inter secunda continentur, sub dispensatione cadere potest, s. q. 67. 24. o.

3 Non licebat Dei mandato sub lege Moyse uxorem repudiare, sed propter duciam cordis Judæorum illis permittebatur, ut majus malum evitaretur, s. q. 67. 3. c.

4 Cum mulier quanto tempore vir vivit, alligata sit legi viri, non potest etiam repudiari alteri nubere, nisi ex dispensatione divina ei permillum fuerit, s. quæst. 67. 4. o.

5 Ne temere uxorem viri repudiaret, prohibuit sibi ne semel ab eo repudiatam de-

denno in uxorem accipiat, s. quest. 67.
 6 Repudii proxima causa est odium viri in uxorem, quod cum ex aliqua causa contrahatur, alias esse causas, sed remotas repudii, fatendum est, s. q. 67. 6. o.
 7 Causa repudii in libello particulatim non scribitur, sed generatim, s. quest. 67. 7. c.
 8 Requirit ad aliquid contingit quadrupliciter, scilicet ut preparans, perficiens, coadjuvans, & concomitans, 122. q. 4. 1. c.
 9 Quodcumque multa requiruntur ad unum, necesse est unum eorum esse principale, 22. q. 49. 6. ad 1.
 10 Res est unum de transcendentibus. Ideo est communis, & indifferens, ad absolutum, & relativum, 1. q. 39. 3. ad 3.
 11 Respectus diversi Dei ad creaturam, sunt in Deo ab aeterno, 1. q. 13. 7. ad 3.
 12 Restitutio est actus iustitiae commutativae, quia nihil aliud videtur esse, quam aliquam statum in possessionem rei suae, 22. q. 61. p. o. q. 62. 1. o. & 2. 5. c.
 13 Restitutio male ablata, est de necessitate factus, quantum possibile est, 22. q. 62. o. & q. 79. 3. ad 2.
 14 Restitutio proprie, est tantum debiti, & in rebus exterioribus, quia supponit identitatem, sed transferitur ad actiones, & passionem, 22. q. 62. 1. ad 1. & ad 2.
 15 Quando res non est restituibilis, sicut membrum mutilatum, debet fieri recompen-satio, quantum possibile est, 22. quest. 62. 2. ad 1.
 16 Restitutio debet statim fieri, vel dilatio peti ab eo, qui potest concedere usum rei, quia implicat praecipuum negativum, quod obligat semper, & ad semper, 22. q. 33. 2. c. & q. 62. 8. o.
 17 Ante sententiam iudicis, sufficit restituere simpliciter, sed post eam, tenetur etiam ad penam pro culpa, 22. q. 103. 2. ad 9. & 22. q. 62. 3. o. & 4. c.
 18 Restitutio praefertur subventioni parentum, nisi in extrema necessitate, 22. q. 3. 3. ad 3. & quest. 32. 7. ad 3. & quest. 62. 5. ad 4.
 19 Qui rem alienam accipit iniuriose, vel ad sui utilitatem, tenetur restituere, etiam si amiserit eam, 22. q. 62. 6. o.
 20 Quicumque est causa iniuste acceptio-nis, directe, vel indirecte, tenetur ad restitu-tionem, 22. q. 62. 7. c.
 21 Qui habet rem alienam, tenetur resti-tuere, ratione rei, qui vero eam abdidit, tenetur restituere, ratione actionis iniuriosae, 22. q. 62. 6. c. ad 1.
 22 Principes tenentur ad restitutionem, si latrones increpant, quia redditus quos ha-

bent, sunt quasi stipendia, ut conferrent iustitiam, 12. q. 62. 7. ad 3.
 12 Impediens aliquem iniuste, ne acquirat prebendam, tenetur ad restitutionem ad arbitrium boni viri, non autem si iuste impedit, 22. q. 62. 2. ad 4.
 13 Sufficiens semina, vel tenens pecuniam creditoris, ultra terminum praefixum, tenetur restituere; non quidem totum lucrum possibili-le, sed secundum estimationem, pensatis pe-riculis, laboribus, & expensis, 22. q. 62. 4. ad 1. & ad 2.
 14 Inveniens aliquid, quod de propinquo fuit alicuius, non habentis illud pro derelicto, tenetur ad restitutionem, non autem si num-eratum fuerat alicuius, ut gemmae in litore, vel tantum antiquitas, ut thesauri, sed conce-duntur occupanti; tamen secundum leges ci-viles, medietas debetur domino agri, 22. q. 66. 5. ad 2.
 15 Quando unus totum restituit, alii non tenetur principali, sed debet refundere par-tem suam solventi totum, 22. q. 62. 6. ad 3. & 7. ad 2.
 16 Restitutio potest fieri per confessorem secrete ne crimen detegatur, 22. q. 62. 6. ad 2.
 17 Semper debet fieri ei, a quo aliquid ablatum est, 22. q. 62. 5. o.
 18 Si is cui restitui debet aliquid, mortuus est, debet dari haeredibus eius, 22. q. 62. 5. ad 3.
 19 Si vero ignotus sit, debet dari pauperibus, praemissa diligenti inquisitione, 22. q. 62. 5. ad 3.
 20 Si autem sit multum distant, debet ef-fundi, praecipue si sit res magni valoris, vel debet deponi, 22. q. 62. 5. ad 3.
 21 Quando praetatus iniuste concedit res Ecclesiae, debet restituere Ecclesiae, ut deveniant ad sue cessorem eius, 22. q. 62. 5. ad 5.
 22 Resurrectio significatur per octavam, triplici ratione, scilicet ad excludendum quo-rundam falsam opinionem, propter duplicem vitam; scilicet activam, & contemplativam, quare una significatur per quaternarium, & alia per ternarium, & quia resurrectio octavae aetate erit, 12. quest. 102. 5. ad 1. & 3. q. 70. 3. ad 3.
 23 Et erit miraculosa simpliciter, scilicet ex parte principii supernaturalis, idest Dei, sed erit naturalis secundum quid, scilicet ratione termini, 1. q. 103. 7. ad 2.
 24 Omnes resurgunt in aetate juvenili, non quidem quoad numerum annorum, sed quoad staturam, 3. q. 46. 9. ad 4.
 25 Omnes resurgunt immortales, & incorruptibiles, etiam secundum corpus, 1. q. 97. 3. c.
 26 Natura mortalitatis non auferetur a resur-gentibus, sed erunt ejusdem speciei, sicut ante, 3. q. 34. 2. ad 2.
 6 Cor-

6 Corpora sanctorum, post resurrectionem erunt impassibilia proprie ex dominio animae supra corpus, & magis in magis beatis, & non natura quinti corporis, ut quidam dicunt, quia corpus quintum non venit materialiter ad compositionem corporis humani. Et impossibile est dicere, quod aliqua virtus qualis est virtus corporis caelestis, transferat corpus humanum ad proprietatem gloriae, qualis est impassibilitas corporis gloriosi, cum immutationem corporis humani Apostolus attribuat virtuti Christi. Et etiam non potest natura caelestis ita dominari in corpore humano; quin natura elementaris remaneat, cui ex essentialibus suis principii passibilitas inest, 1. q. 79. 3. c.
 7 Haec impassibilitas non tollit sentire, sed omnes sensus beatorum simul erunt in actu proprio, per immutationem spirituales ab ob-jecto exteriori, 12. q. 3. 3. c.
 8 Tunc non erit usus ciborum, venerorum, somni, & huiusmodi, 1. q. 97. 3. c.
 9 Necessarium fuit Christum resurgere, quintuplici ratione, scilicet ad commendationem divinae iustitiae, ad confirmationem fidei nostrae, ad sublevationem nostrae spei, ad informa-tionem vitae fidelium, & ad complementum nostrae salutis, 3. q. 53. 1. o. & 2. c. & 3. ad 1.
 10 Christus convenienter resurrexit tertia die & non statim, nec in fine mundi, ad con-firmationem fidei de humanitate & deitate eius, 3. q. 51. 4. o. & q. 53. 2. o.
 11 Resurrexit mane diluculo, 3. q. 51. 4. ad 3. & q. 53. 2. ad 3. & q. 83. 2. ad 4.
 12 Corpus Christi resurrexit gloriosum & integrum, cum qualibet parte eius, 3. q. 54. 2. 3. o. & q. 53. 6. ad 4.
 13 Resurrectio Christi non debuit primo manifestari omnibus, sed gradatim. Et primo mulieribus; ut mulier quae primo nuncium mortis ad hominem detulit, primo etiam vi-tam resurgens Christi in gloria, nunciaret, & similiter ut ostenderetur quoad assequendam gloriam, nihil sacre sexuum differentiam; sed si majori charitate fervent, majori etiam gloria resurgunt in regno beatorum, 3. q. 36. 2. c. & q. 55. 1. c.
 14 Nec immediate ipsa resurrectio debuit ad hominibus videri, sicut ejus ascensio, ex eo quod Christus non rediit resurgendo ad vitam communiter hominibus notam, sed ad vitam immortalem & Deo conformem. Et quia quae supra hominem sunt, per angelos debent nunciari hominibus, ideo resurrectio Christi debuit per angelos hominibus nunciari, 3. q. 55. 2. o.
 15 Christus post resurrectionem suam appa-ruit pluribus, ut ostenderet veritatem resurrectio-nis. Sed non conversatus est cum discipulis

suis continue sicut prius, ut ostenderet glo-riam suam, 3. q. 55. 3. o.
 16 Convenienter & sufficienter probavit re-surrectionem suam duplici testimonio, scilicet angelorum, & sacrae scripturae, & argumentis, idest signis evidentibus, 3. q. 55. 5. 6. o.
 17 Fuit prius resurgens simpliciter. Sed aliqui prius secundum quid; quia iterum mor-tui sunt, 3. q. 27. 3. c. fin. & q. 53. 3. c. & q. 56. 1. c. ad 3.
 18 Qui cum Christo resurrexerunt, mortui sunt iterum, secundum Augustinum, & Hierony-mum, licet Hieronymus aliquando videatur dicere quod non, 3. q. 53. 3. ad 2.
 19 Christus secundum divinitatem, fuit causa suae resurrectionis, non autem secundum humanitatem, 3. q. 53. 3. o.
 20 Resurrectio Christi est causa efficiens & exemplaris resurrectionis nostrae, quoad cor-pora, & quoad animas per gratiam, tamen vir-tute principalis cause, scilicet iustitiae Dei, 3. q. 54. 2. c. & q. 56. 1. 2. o. & q. 59. 2. c. fin. & q. 62. 5. ad 1.
 21 Resurrectio Christi, est causa exem-plaris reparationis vitae nostrae, & mors Christi, destructionis mortis nostrae; licet utraque sic causa effectiva utriusque, 3. q. 56. 1. ad 4. & q. 62. 6. ad 1. item ad 3.
 22 Exemplaris resurrectionis Christi prop-rie se extendit tantum ad bonas, licet effi-cientia eius proprie se extendat ad resurrectio-nem tam bonorum quam malorum, 3. q. 56. 1. ad 3.
 23 Fatendum est resurrectionem esse, in qua anima suo corpori in perpetuum unietur, s. q. 75. 1. c.
 24 Necesse est sicut unum, ita & omnes re-surgere, s. q. 75. 2. o.
 25 Resurrectio simpliciter, non est natura-lis, sed miraculosa, s. q. 75. 3. c.
 26 Christus sua resurrectione nos aeterna resurrectione donavit, s. q. 76. 10. o.
 27 Christus tuba, idest, sua voce impe-rante dormientes excitabit, s. q. 76. 2. o.
 28 In resurrectione utitur Christus minist-terio angelorum in his quae corporaliter fieri debent, s. q. 76. 3. c.
 29 Convenienter humanorum corporum re-surrectio usque ad finem mundi differunt, s. q. 77. 1. c.
 30 Tempus futurae resurrectionis nec ratio-ne naturali, nec revelatione divina numerari potest, s. q. 77. 2. c.
 31 Probabiliter videtur resurrectio futura in crepusculo, s. q. 77. 3. o.
 32 Resurrectio divina respectu eorum quae immediate aguntur divina virtute, fiet subito, respectu eorum quae immediate per angelos aguntur, fiet successive, s. q. 77. 4. c.
 S. Th. Op. Tom. VII.

- 33 Necessarium est fateri, omnes mortuos à morte resurrecturos esse, s. q. 78. 1. o.
- 34 Ex auctoritate scripture & ordine nature necessario asseritur, resurrectionem omnium fore à cineribus, s. q. 88. 2. c.
- 35 Ex divina providentia constitutum est, illos cineres de integro animę conjungi in mortuorum resurrectione, & ita in illis cineribus nulla est inclinatio naturalis ad naturam, s. q. 78. 3. o.
- 36 Cum resurrectio dici non possit, nisi anima ad idem corpus redeat, in resurrectione anima idem corpus numero resumet, s. q. 79. 1. o.
- 37 Hæreticum est dicere, eundem hominem non resurrecturum, s. q. 79. 2. c.
- 38 In resurrectione humani corporis idem situs servabitur, maxime quantum ad partes essentielles, 1. q. 80. 3. o.
- 39 Omnia corporis humani membra resurgent, s. q. 80. 1. c.
- 40 Capilli & unguis resurgent in humano corpore, s. q. 80. 2. c.
- 41 Humores cum pertineant ad perfectionem humanę naturę resurgent cum homine, s. q. 80. 3. o.
- 42 Conveniens est, ut omne id quod est de veritate humanę naturę, resurgat, s. q. 80. 4. c.
- 43 Solum id quod est in homine materialiter, pertinet ad veritatem humanę naturę, resurgit cum ipso, s. q. 80. 5. c.
- 44 Conveniens est, ut homines resurgant in juvenili ætate, s. q. 81. 1. o.
- 45 Resurgent ejus staturę, cujus aut erant aut futuri erant in juvenute, s. q. 82. 2. o.
- 46 In diverso sexu resurgent, s. q. 82. 3. c.
- 47 Resurrectio non est futura in vita animal, s. q. 81. 4. o.
- 48 In resurrectione oportet, ut quisque operum suorum noticiam habeat, s. q. 87. 1. c.
- 49 Necessè est, ut culibet sua & aliorum præmiatio vel condemnatio manifesta sit, s. q. 87. 2. c.
- 50 Est in instanti aliquis non sit visurus singula tamen brevissimo tempore auxilio divinę virtutis omnia particularia considerabit, s. q. 87. 3. o.
- 1 Rhetorica est ex conjecturis ad suspitionem; quia quandoque non fit complete fides vel opinio, sed suspicio quædam, quia non totaliter declinat ad partem contradictionis, licet magis declinet in hanc, quam in illam. Sed dialectica est ex probabilibus ad opinionem, 2. q. 48. c. fin.
- 1 Retributio proportionalis, ex debito legali; si est ex pacto, pertinet ad justitiam commutativam; si vero ex debito honestatis, pertinet ad virtutem gratiæ, sive ad gratitudinem, 2. q. 106. 1. ad 2.

- 2 Retributio Dei duplex, scilicet pro bonis impletis, & pro beneficiis, 3. q. 56. 2. ad 3.
- 1 Tripliciter aliquid cognoscitur, scilicet per revelationem, per seipsum, & hoc certitudinaliter, & conjecturaliter per aliqua signa, 1. 2. q. 112. 5. c.
- 2 Revelare secreta in malum personę, est contra fidelitatem, nisi vergat in periculum aliorum, vel nisi propter bonum commune, contra quod nullum debet recipi secretum, 2. 2. q. 68. 1. ad 3. & q. 70. 1. ad 2.
- 3 Revelatio Dei fit ad inferiores per superiores, sicut ad homines per angelos, 2. 2. q. 2. 6. c.
- 4 Nullus unquam purus homo habuit revelationem à Deo, nisi mediantibus angelis, 1. q. 98. 3. c. & 3. q. 55. 2. c.
- 5 Plura, & excellentius de mysteriis gratiæ revelata sunt Angelis & Apostolis, quam Prophetis, 1. q. 57. 5. ad 3.
- 6 Fides nostra innititur revelationi Apostolorum, & Prophetarum factę; non autem alii revelationi, 1. q. 1. 8. ad 2. & 2. 2. q. 172. 6. ad 1.
- 7 Multis gentilibus revelationes factę sunt de Christo, ut patet de Sibylla, 2. 2. q. 2. 7. ad 3. & q. 172. 6. ad 1.
- 8 Potest aliquis scire, se habere gratiam per revelationem, 1. 2. q. 112. 5. c.
- 9 Revelat Deus hoc aliquando aliquibus, ex speciali privilegio, ut securitatis gaudium etiam in hac vita in eis incipiat, & confidentius & fortius magna opera prosequantur, & mala presentis vitę sustineant, 1. 2. q. 112. 5. c. ad 4. & ad 5.
- 10 Non tamen revelat hoc omnibus, ne scilicet non prædestinati desperent, & ne securitas in prædestinatis negligentiam pariat, 1. q. 23. 1. ad 4.
- 11 Revelatum fuit Paulo, quod esset in gratia, 1. 2. q. 122. 5. c.
- 1 Reverentia directe respicit personam excellentem; ideo secundum diversas rationes excellentię, diversę sunt species ejus, 2. 2. q. 104. 2. ad 4.
- 2 Reverentia Dei in communi, est de dicamine rationis naturalis, non autem determinatione ejus, 2. 2. q. 81. 2. ad 3.
- 3 Revereri est actus timoris, sed ut debetur Deo, est actus lætitię, 2. 2. q. 81. 2. ad 1.
- 4 Christus secundum quod homo, præ ceteris habuit pleniorum affectum reverentię ad Deum, 3. q. 7. 6. c. fin.
- 5 Revereri homines ratione aliquos divini in eis, scilicet gratiæ, virtutis, vel naturalis imaginis Dei, est laudabile, non autem ut sunt contrari Deo, 2. 2. q. 19. 3. ad 1. & q. 25. 1. ad 1.
- 6 Quę habent aliquam excellentiam, solent haberi in reverentia, non autem omnia. Ideo consuetudo hominum inolevit, ut reges & principes, quos oportet reverentia haberi

- à subditis, & pretiosioribus vestibus ornentur, & etiam ampliores, & pulchriores habitationes habeant: & propter hoc oportuit ut aliqua specialia tempora, & speciale tabernaculum, & specialia vasa, & speciales ministri ad cultum Dei ordinarentur in lege, ut per hoc animi hominum, ad majorem Dei reverentiam adducerentur, 1. 2. q. 102. 4. c.
- Rex prudentia, & justitia, præminere debet, 2. 2. q. 50. 1. ad 1.
- Ritus Judæorum tolerantur ab ecclesia, propter figuram, in testimonium nostrę fidei, non autem ritus aliorum infidelium, arque hæreticorum, nisi ut vitetur majus malum; scilicet ad vitandum scandalum, vel dissidium, quod ex hoc posset provenire, vel ut facilius converterantur, 2. 2. q. 10. 1. o.
- 1 Rixa est contradictio in factis, scilicet. mutua percussio, & particulare bellum, sine auctoritate publica; sed contentio importat quandam contradictionem verborum in verbis, 2. 2. q. 41. 1. c. & q. 42. 1. c.
- 2 Qui publica potestate invadunt, non rixantur, nec peccant, sed qui eis resistunt, injuste se defendendo, 2. 2. q. 41. 1. ad 3.
- 3 Rixa invadentis injuste, est semper peccatum mortale, sed in defendente, nullum est peccatum: * vel veniale, scilicet. quando aliquis levis motus odii vel vindictę se immiscet; vel mortale, scilicet. quando obfirmato animo, ex odio contra impugnantem insurgit, ad eum occidendum, vel eum graviter lædendum, 2. 2. q. 41. 1. o. & q. 42. 2. c.
- 4 Rixa oritur proxime ex ira, sed ex concupiscentia, sicut ex prima radice, & jaçantia occasionaliter, & ex odio per accidens, 2. 2. q. 37. 2. ad 1. & q. 41. 2. o. & q. 158. 7. c.
- 5 Odium & discordia, sequuntur ex rixa in rixantibus, 2. 2. q. 41. 2. ad 5.
- Ruth Moabitidis, quę mulier virtutis erat, significat ecclesiam de gentibus. Et conversa ad Deum, intravit ecclesiam, licet esset Moabitidis, 1. 2. q. 105. 3. ad 1.
- S
- 1 Sabbatum inter cætera festa, tantum præcipitur in decalogo, quia figurabat generalia beneficia Dei, scilicet creationis, & beatitudinis, 1. 2. q. 100. 5. c. ad 2. & q. 102. 4. ad 10. item 2. 2. q. 122. 4. c. ad 2.
- 2 Præcipitur Judęis, triplici ratione, scilicet propter avaritiam, ut vacent divinis. Secundo ne errent circa creationem. Tertio ut significet triplicem quietem, scilicet. Christi in sepulchro, mentis à peccatis, & beatorum in patria, 1. 2. q. 100. 5. ad 2. & q. 102. 4. ad 10. & q. 105. 2. ad 9. fin. & 2. 2. q. 122. 4. c.

- 3 Opera servilia prohibita in sabbato, mystice sunt peccata, sed ad literam sunt opera servorum, idest mechanica, 2. 2. q. 187. 3. c.
- 4 Sunt principaliter peccata mortalia, secundo, opera propria servorum; non autem peccata venialia, nec opera quę sunt ad cultum Dei; nec opera spiritalia, nec necessitudo ad salutem corporis, vel animę, vel rerum exteriorum, 1. 2. q. 100. 8. ad 4. & q. 107. 2. ad 4. & 2. 2. q. 40. & q. 122. 4. ad 3. item 3. q. 40. 4. ad 1. item ad 3.
- 5 In observantia sabbati, sanctificatio est finis; sed præceptum est cessare ab opere servili, idest mechanico, 2. 2. q. 122. 4. ad 3.
- 6 Circumcisio & sacrificia licentia Judæis in sabbato, 2. 2. q. 122. 4. ad 3.
- 7 Licuit Machabęis in sabbato pugnare; Ellę fugienti itinerare, Apostolis evellere spicas, 1. 2. q. 100. 8. ad 4. & 2. 2. q. 40. 4. o. q. 122. 4. ad 3. & 3. q. 40. 4. ad 3.
- 8 Christus non solvebat sabbatum, nisi secundum apparentiam, 1. 2. q. 107. 2. ad 4. & 3. q. 40. 4. ad 1.
- 9 Judęi melius facerent labore sabbato, quam ludis & odio vacare. * Ideo magis contra hoc præceptum agit qui peccat in die festo, quam qui aliud corporale opus licitum facit, 2. 2. q. 122. 4. ad 3.
- 1 Sacerdos fuit Christus simul, & hostia pacificorum, & hostia pro peccato, & holocaustum, 3. q. 22. 1. 2. o. & q. 84. 7. ad 4.
- 2 Christus est sacerdos secundum quod homo, non autem secundum quod Deus, 3. q. 22. 3. ad 1.
- 3 Simul fuit sacerdos, rex, & legislator, non autem alii homines, 3. q. 22. 1. ad 3. & q. 31. 2. c. ad 2. & q. 54. 4. ad 1.
- 4 Est totius sacerdotii origo, 3. q. 50. 4. c.
- 5 In Christo est divini sacerdotii plenitudo, 3. q. 63. 6. c.
- 6 Christus excellentius angelis habuit potestatem sacerdotalem, quia fuit major eis secundum utramque naturam, & angeli fuerunt ministri sacerdotii ejus, 3. q. 22. 1. ad 1.
- 7 In triduo mortis fuit sacerdos, quia sacerdotium convenit homini ratione animę, idest in qua est character ordinis. Unde per mortem homo non perdit ordinem sacerdotalem, multo minus Christus, qui est totius sacerdotii origo, 3. q. 50. 4. ad 5.
- 8 Christo non convenit suscipere in se characterem, vel effectum sui sacerdotii, quia ipse est fons totius sacerdotii, nisi secundum quid, scilicet. ratione impassibilitatis suę, 3. q. 22. 4. o.
- 9 Sacerdotium Christi manet in æternam ratione confirmationis, & finis, scilicet beatitudinis sanctorum, non autem ratione ex-